

maaske ellers kunde blive for stor, og henlægge disse til en anden Retskreds. Men at gøre noget saadant kunde ogsaa være meget naturligt, idet Forholdet der som paa overmaade mange andre Steder i Landet er det, at der gives i en Retskreds Egne, som ligge langt nærmere ved andre Byer end ved den By, hvortil de skulle søge Ting; og det er jo dog ganske besynderligt, at, fordi visse Distrikter i Fortiden, paa Grund af Godsforhold eller Lensforhold eller af andre Grunde, ere komne til at høre under en bestemt By, man saa i evig Tid skal blive ved at lade dem høre under Tingstedet i denne By, naar det dog maa erkendes, at det for hele Befolkningen, saavel som ogsaa for Retten og Øvrigheden selv, vilde være meget mere praktisk og meget mere naturligt, om saadanne enkelte Distrikter blev omlagte, og det synes mig, at Anledningen og Lejligheden til at foretage saadanne Omlægninger netop er til Stede, naar Talen er om en Reform som denne. Jeg forstaar naturligvis meget godt den Betragtning, der blev gjort gældende af det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen), at man i Kommissionen har set hen til bestaaende Forhold, og at man nødigt vilde have taget noget bort fra en Købstad og lægge det til en anden, jeg forstaar saa udmærket godt denne Betragtning og indrømmer til fulde, at den til en vis Grad har sin Berettigelse; men paa den anden Side forekommer det mig rigtigt nok, at dette Hensyn maa være af mere underordnet Natur, og at Hovedhensynet maa være at faa en saa god Ordning og Inddeling som vel muligt, en Ordning og Inddeling, der paa en saa heldig og fyldestgørende Maade som muligt baade sætter Dommerne og Øvrigheden i Stand til at udføre deres Hverv og yder Befolkningen en saa stor Lettelse i Henseende til Ulejlighed og Udgifter som vel muligt. Jeg tror, at det maa blive nødvendigt baade for Rigsdagen og Ministeren ved en Lejlighed som denne at sætte sig ud over alt for smaa Hensyn og finde sig i at tage det Odium paa sig, som ganske vist vil være knyttet til at gøre en Forandring i de bestaaende Forhold.

Hvor stor en Besparelse der ad denne Vej vil kunne naas, beror jo selvfølgelig paa, i hvor stort Omfang man gaar denne Vej, og naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) mente, at en Besparelse af et Par Hundredetusinde Kr. jo ingen Ting betød i Forhold til de store Udgifter i det hele, tror jeg, at dette er en fejl Betragtning og en Betragtning, som, hvis

den blev accepteret, ikke vilde lette Ud sigten til Reformens Gennemførelse, da der selvfølgelig fra forskellige Sider vil fremkomme store Betæneligheder paa Grund af Bekostningerne. Jeg tror, at man gør vel i at søge enhver Besparelse paa det foreslaaede, hvor man kan finde den, for at disse Beparelsers samlede Sum, den samlede Sum af forsvarlige Beparelses, kan blive saa stor, at den virkelig kommer til at veje noget til i Sagen.

Der er, som det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) bemærkede, jo ganske sikkert et Punkt, hvor vi maa være forberedte paa, hvorledes Sagen end ordnes, at faa en Forøgelse i de nuværende Udgifter, nemlig Forøgelsen af Pensionsbyrden for Dommere. Jeg skal senere komme noget nærmere ind paa dette Spørgsmaal, jeg skal kun allerede her nævne, at naar det ærede Medlem omtalte, at det var en Praksis fra de senere Aar at afskedige Dommere med fuld Gage, forholder det sig neppe rigtigt. Saa vidt jeg har kunnet se, har Forholdet været det lige fra Grundlovens Givelse i 1849 — muligvis med enkelte Undtagelser — at Dommerne, naar de efter det fyldte 65de Aar ere gaaet af, ere gaaet af med fuld Gage som Pension, noget, der, som jeg allerede under Finanslovens Behandling nævnedes, har Hjemmel i Grundloven, og — kan jeg føje til, hvis jeg ikke allerede nævnedes det den Gang — noget, som ogsaa i Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsforsamling udtrykkelig blev udtalt og forudsat. Men man maa altsaa være paa det rene med, at der bliver en Forøgelse af Udgiften gennem den forøgede Pensionsbyrde, og at denne Forøgelse selvfølgelig bliver saa meget desto større, jo flere Dommere der ansættes, jo mindre Retskrede blive og altsaa jo flere de blive.

Det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe) nævnedes som et Middel til at fritage Dommerne for en Del Arbejde, Indførelse af en ny Institution, en Slags Fredsdommer, en kommunal Dommer, som skulde afgøre alle mindre Sager. For saa vidt det ærede Medlem nævnedes, at saadanne kommunale Dommere maatte kunne afgøre Smaasager Mand og Mand imellem, og navnlig ogsaa maatte kunne afgøre disse ikke efter den strenge Ret, men efter Billighed, tror jeg ganske vist, at det er noget, som ikke vilde vinde Befolkningens Tilslutning, i alt Fald ikke, naar det blev udført i Praksis. Man maa jo huske paa, at selv om en Sag drejer sig om et ringe